

Наш Лемко

РІК IV.

Ч. 21 (93)

Львів, 1-го листопада 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.
NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1:80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

До наших Передплатників.

З цим числом висилаємо розрахункові перекази та прохаємо Всіх вислати передплату на слідуєчий рік. Хто винен ще за цей рік, хай вирівнає свій довг, а хто має заплачену передплату по кінець 1937 року, хай вишле передплату на 1938 рік. Також ті наші Читачі, що винні за книжки, повинні прислати належність разом з передплатою. Ми не маємо жадних запасових фондів і видаємо часопис лише з передплати, тому кожний, хто хоче дальше одержувати „Нашого Лемка“, мусить заплатити за нього. Врешті, хто має вирівнану й передплату й книжки, хай дасть розрах. переказ сусідові та намовить його до передплати одинокого українського національного часопису для Лемківщини. Окремо пригадуємо передплатникам в Америці, Канаді, Франції, щоб вони також уже прислали передплату й замовлення на книжки „Бібліотеки Лемківщини“.

АДМІНІСТРАЦІЯ „НАШОГО ЛЕМКА“.

ЩИРА ПОДЯКА.

Ми, українські громадяни села Улюча, складаємо цею дорогою найщирішу подяку нашій Дорогій Землячці Марії з Холявків Полянської, замешкалій в Олифант-Пав, в Америці, яка своїми князівськими жертвами, що їх шле на допомогу рідному селові, заслужила на те, щоб її ім'я було записане зо-

тими буквами в нашій памяті. Цей високоідейний і шляхотний примір Марії Полянської повинні наслідувати всі Улючани в Америці й краю, що їм добро, рівне місце з іншими селами, пошана в чужих і краще завтра свого рідного села лежить на серці.

Українці, громадяни Улюча

Львівська державна бібліотека

№ 11

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Кружка „РШ“ у Сяноці, відбудуться дня 1. листопада 1937, о год. 10. у домівці „Просвіта“ в Сяноці.

Дневний порядок — звичайний.

Усі Кружки „РШ“ з повітів: Сянік, Березів, Коросно і Ряшів мають обов'язково вислати на ці Загальні Збори по двох своїх відпоручників.

Старшина Кружка „РШ“ у Сяноці.

Sygn. VI. 1 Pr. 189/37.

WYCIĄG Z PROTOKOŁU WSPÓLNEGO POSIEDZENIA NIEJAWNEGO.

Sąd Okręgowy Wydział VI, karny we Lwowie, w składzie: Włiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. W. Stasiński, i Dr. J. Locker, w sprawie konfiskaty Nr. 19 czasopiisma pt.: „Nasz Lemko“ z daty Lwów, dnia 1 października 1937 r. do Sygn. VI. 1 Pr. 189/37, — na posiedzeniu niejawnym w dniu 1 października 1937 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 27 września 1937 r. przez Starostwo gnodzkie we Lwowie konfiskatę czasopiisma pt.: „Nasz Lemko“ Nr. 19 z daty Lwów, dnia 1 października 1937 r., zawierającego: 1) w artykule pt.: „Jak polski dąty borolysia za swoju mowu“ — 2) w artykule pt.: „Szkoła czasu i atlasu“, w ustępie od słów: „Czomu todi“ — do końca artykułu, — 3) w artykule pt.: „Lyst młodocho Lemka“, — znamiona zbrodni z art. 154. § 2 k. k. — zarządzić znieszczenie całego nakładu i wydanie w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego piisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopiisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 40 złotych. Uzasadnienie: O ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu przez propagandę strajków szkolnych na Łemkowszczyźnie oraz ukraińskich nacjonalistycznych hasel separatystycznych nawoływanie do popełnienia zbrodni stanu względnie pochwalanie tej zbrodni. Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Ł. Malicki wr. — Protokółant: Mgr. T. Bułyk wr. — Za zgodność: kier. sekret. (nieczytliwy podpis).

Др. С. П.

Чому держатися нам нашої української католицької Церкви.

П.

Унія короля Данила не тривала довго. Данило заключив її, надіючися від Риму, чи інших католицьких держав військової допомоги проти Татарів. Цієї допомоги Рим йому дати не міг та й Унія впала. Пізніше, коли українськими землями завододила Литва, прихильна для нашого народу й обряду, приклала вона свою руку до того, щоб нашу Церкву зєдинити з Римом. Саме за князя Витовта два рази приходило до Унії; раз у 1396 році, за митрополита Кипріяна, другий в 1418 році, за митрополита Григорія Цамблака. Одначе вона не вдержалася довго. Скоро знову прийшло до Унії між усіма східними Церквами й Римом. Тоді були дуже грізні часи для всего християнства, особливо для Греції. З Азії йшли нові вороги Христа, войовничі Турки. До того зледачілий грецький нарід і до війни нездатний, мусів шукати рятунку в західньому, католицькому світі. Тож, щоб одержати цю поміч, грецький патріарх і всі інші східні патріархи зєднуються знову з Римом, приймаючи в цілости науку католицької Церкви. Це сталося на Соборі у Флорентії, в 1439 році. Нашу Церкву й нарід репрезентував там митрополит Ізидор,

гарячий приклонник Унії, що його Папа за цю його ревність іменував кардиналом. Тоді ще творили ми одну митрополію з москалями, рішучими ворогами Унії й всякого зближення з культурним світом західньої Європи. Як цей митрополит проголосив Унію в Москві, сейчас замкнули його москалі за те в тюрму (з якої він утік), та старалися одночасно навіть наших єпископів збунтувати проти Унії.

Тимчасом Турки здобули в 1453 році Царгород, столицю Греції та поклали кінець грецькій державі. Від того часу годі було й говорити про Унію Греків, або москалів з Апостольською Столицею. Натомість інакше було на Україні. Тут Унія тривала довго, бо аж до 1519 року. Наші митрополити, які в тому часі стояли на чолі нашої Церкви, саме Григорій (1458—72), Михайл Друцький (1474—77), Йосиф Солтан (1498—1519) удержували звязок з Римом, були католики. Щойно від 1519 року, коли нашим митрополитом став москаль, Йона, духовник Олени, жінки великого князя Олександра, а дочки московського царя Івана III, замовкла на довго всяка думка про Унію.

Насувається тепер питання: чому Унія не могла закріпитися на Україні, чому раз-у-раз заключувано її та вона знову падала? На те

питання така відповідь: Митрополитами й єпископами були в нас довгі часи Греки, які дуже ненавиділи „Римлян“, цебто католиків. Вони цю ненависть очевидно заціплювали в народі й ця їхня довга праця мусіла видавати овочі. До якої степені зуміли ті греки заціпити ненависть до „римської віри“ серед нашого, головно монашого духовства, на те треба вернути далеко взад і подати цікаві приклади. Ще в XII. столітті (у 1200 році) один наш монах Теодозій пише таке поучення про латинську віру: „де віра гірша від жидівської, слід проте вистерігатися всякого зближення з латинниками. Якби хто дав їсти, або пити латинникові, треба цю посудину спеціально вимити й очистити молитвою і т. д.“. До якої смішности доходили оці натягання віри, свідчать різні байки цих монахів, що колинебудь їм нібито привиджувався злий дух, то конечно в подобі латинника.

Та ще дехто міг би сказати, що ця ненависть або неприхильність до католицької віри звідси, що католиками були поляки. Але це була б брехня. В тому часі, коли саме видумано такі байки, Україна переживала золотий вік. Вона була тоді такою могутною й культурною державою, що поляки довго-предовго й мріяти не могли про таку

М-р Олександр Тарнович (Львів)

У княжому городі Крилосі.

Серед загального лихоліття, яке приходиться нам переживати, по величних споминах недавно минулого, як воля, кувана дужими руками українських лицарів, усміхалася до нас, в річницю сімсотп'ядесять-ліття смерті великого володаря Галицької Землі, Ярослав Осмомисла прийшла до нас радісна вістка.

У Крилосі, коло Галича український історик - археолог, Др. Ярослав Пастернак відкрив фундаменти Собору Успенія Пресвятої Богородиці й камінну трумну, де поховано славного князя.

Прогомоніла вістка, радісно зрушила вона знеможені серця.

Запалахкотіла, незбагнена, до глибин порушена душа українського громадянства. Живим відгомном відбилася в серцях селян, робітників, трудової інтелігенції.

Мати земля, ця щедра наша опікунка заговорила до нас живою памятною давніх літ, відкрила своє нутро, щоб ми на місці побачили славу, щоб пізнали, що ми внуки славних предків. Не має тепер серед нас нікого, якого ця вістка не стряслаб до глибин. Зі всіх сторін нашої батьківщини день за днем пливуть чисельні громади, яких туга вирвала, на місці глянути на дорогі памятки... Побачимо там на горі княжого міста Крилосу статочних, спрацьованих господарів, які на час полишили плуг і серп, стрінете молодого школярика, який захоплено глядить на гробницю князя, глянє на все живе око інтелігента, а вчитаете гордість давніх лицарів. У Крилосі оживає перед вами в усій величі минуле українського народу.

Був сонцем та пахощами налитий день. Потяг, який на вчасному світанку виїхав зі Львова, скорим помахом димлячих крил минав залізничні стації.

В думках про минуле ніхто з нас які їхали до Крилосу, не счувся, а вже серед вишневих, озолочених сонцем садів виринув перед нами Галич над Дністром.

Мале містечко тепер, а колись княжий город природою укріплене місце - твердиня, де нераз заломилася наступи ворогів.

Наша думка летить дальше, на далекий шлях на Крилос, на шлях, який тягнеться здовж спокійної ріки Лукви.

Минають нас валки розсміяних радісно людей, повно їх на возах, деякі роверами, а найбільше пішком.

Місцеві селяни ходять мов відроджені; їх лица ясніють гордістю, вони так близько памяток; Провидіння дало їм видержати страшні удари судьби. Ще трохи та перед нами, за річкою пнеться стрімка стежка. По боках глибокий яр, а над ним садки й городи. На самій горі видніє церква, а біля неї святе місце відкритих тайн історії.

могучість і високу культуру, — а про те, щоб їх боятися, шкода говорити! Зновже нетерпіти інших католиків (їх у Києві було тоді багато, головню німців, бо велася з німцями жива торгівля) небуло ніякого глуму, навпаки з ними слід було якнайкраще жити. Наші князі дружилися й посвоячувалися з усіма католицькими пануючими родинами.

Цю неприхильність до католицької віри заціплену в нас греками, пізніше скріплювали москалі, які були ворогами зближення до Риму. Тому Унія не могла на Україні в перших кількох віках закріпитися. Час від 1519 року до берестейської Унії дуже важкий для нашої Церкви. Литовсько-польська держава в якій ми опинилися була католицькою державою й признавала повні права лише католикам. Уже перші умови між Литвою й Польщею про злуку цих держав, або так званої унії — краківської в 1385 році й городельської в 1413 році, виключали православних від урядів, прав. привилеїв і т. д. У таких умовах, могло статися лише то, що справді сталося. Велика частина наших князів і шляхти приманювана (або засліплена) урядами, правами та привилеями шляхти латинського обряду, покидає православ'я та переходить на латинський обряд. Православна церква, в міру цієї втрати повноправних вірних паде чимраз нижче. Треба теж мати на думці, що тоді в XVI. сторіччі лише шляхта

була повноправними громадянами, або попросту людьми; селян ніхто в рахубу не брав, бо вони були власністю своїх панів.

Чим ближче було до 1595 року, тим гірше діялося в нашій Церкві. Духовенство було мало образоване, вміло ледви читати, писати й відправляти й то пише стільки, скільки навчилася від своїх батьків-священиків, бо шкіл тоді ніяких не було. Й бідне воно було, ледвидливи краще малося від селян-кріпаків і так само залежне від самоволі панів, як селянин. Ще гір-

ше було з єпископами. Не то, що вони були майже неuki, але й вели погане життя, використовуючи церковні майна. В наших очах це виглядає неімовірно, але мусимо взяти під увагу, що тодішні королі чинили єпископами простих, жовнірів, заслужених біля себе, таких, що взагалі ніколи не були священиками. Церква також уважалася панським маетком, з яким вони могли робити, що їм забаглося. Тож можна собі уявити, які порядки були серед таких обставин. (Далі буде)

Нові вибори солтисів і підсолтисів.

Восені цього року минає перше триліття урядування по наших селах солтисів і підсолтисів. Тепер відбудеться новий вибір цих представників села, що заряджують майном і добром громади, є виконавчим органом волосної управи та виконують доручення повітової адміністраційної влади. Добрий і розумний солтис-громадянин може робити громаді й поодиноким громадянам багато добра, так при розподілі волосних і повітових шарварків, при накладанні оплат, як теж при полагожденні багато біжучих громадських справ. Злий солтис є найгіршою плягою села.

З огляду на те, що велика кількість солтисів головню тих, яких накинено нашим громадам не сповнили своїх завдань, не дбали про розвиток громади та добро

громади, а поодиноких громадян переслідували в найрізномордніший спосіб, або деякі солтиси крали громадські гроші та зате й інші погані проступки (недоручування українських часописів, зам. Ред.) опинилися в арештах — ми мусимо тепер змагати до того, щоб при нових виборах вибрано кращих солтисів і підсолтисів. Тому теж і міністр внутрішніх справ і поодинокі воеводи заявили публично, що нові вибори солтисів і підсолтисів будуть відбуватися строго справедливо, що влада не буде робити ніякого натиску на виборців у тому напрямі — хто має бути вибраний солтисом і підсолтисом. Нашим обов'язком є допильнувати та зорганізувати село до виборів так, щоб вибори справді були виявом волі українського населення.

Довкруги високо насипана земля, а коло неї громади людей.

Повагом ходять вони, не паде ні одно слово. Кожний з таємним почуттям, здавалося б замерлим віддихом дивиться на місце, де колись стояв величавий славний Собор Успенія Пресвятої Богородиці.

Краса й велич храму, подібного до Київського Собору святої Софії наводять палкі думи. Не сила отрястися від них.

Такі сильні почування ворущать нашу душу. Перед нами святе місце, в якому на золотокованому престолі сидів наш український володар. Його залізні полки заступали нераз дорогу уграм, нераз замикав він ворота Дунаю.

Славний розумом князь Ярослав Осьмомисл. Коло нас сам Др. Пастернак. Лагідно плывуть його слова, немов хочуть воскресити ці такі близькі нашому серцю часи. Відкопані фундаменти Собору свідчать по своїй глибині та силі

мурів, що церква була твердиною, де можна було встоятися в обороні перед ворогом.

Що це там на долині? питаємо.

Це гробниця — саркофаг.

Перед собою бачимо тяжке віко трумни з камення. Можливо, що дальші розкопи викажуть, що ця трумна це послідне місце спочинку князя Ярослава Осьмомисла. Не легко відійти з того місця.

Як тяжко скривдила нас доля.

Там глибоко в землі, в цьому камені лежало тіло одного з найбільших наших князів; його діла ясніють золотими буквами виписані на книзі нашої історії.

По цьому місці він ходив, тут скріпляв свою державу, тут спалахнуло серцем князя безсмертне кохання до бояривни Настусі з Чагорова, тут мусів він дивитися, як збунтувалися проти нього горді бояри. Як нелюдяно щеміло його серце з болю роздерте на шматки, коли він побачив, як його земне щастя, Настусю похопили полу-

міння. Ще багато-багато літ, як каже нам історія, володів князь над землями, а все придбане працею й умом передав синові. Сімсотп'ятьдесят літ минуло від того часу. Перед нашими очима, які дивляться на рештки відкритих памяток, стоять пишні будівлі Собору, базару та пристані над Дністром. На „Золотому Тоці“, який видко над ним, був княжий двір, тут мешкали колись візантійські царі, шукаючи захисту. Там за темним лісом місце монастиря пророка Іллі.

Сонце клонить свою сліпучу голову на верхки дерев, мерегтить у красках веселки захід сонця.

Мов очаровані, піднесені на душі сходимо з місця княжого городу. За нами йдуть глибоко пережиті вражіння, спомини минулого.

З лиця, зі слова видно, кожний має в своєму серці найбільший скарб, який понесе до кінця своїх днів.

Ми були свідками минулого.

НОВИНКИ

Смерть заслуженого діяча. У Львові помер Михайло Корчинський, родом з Великої України, визнанчий діяч, бувший український міністер, останньо начальник правного відділу Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Покійний перед смертю перейшов на лоно католицької Церкви. Він був людиною незвичайно працювотою, великого розуму й серця. В його похороні взяло участь численне греко-католицьке Духовенство з Владикою Кир Іваном на чолі й велике число українського громадянства. В. Й. П.

Зїзд Української Католицької Молоді у Стемфорді тривав від 3. вересня до 6. Було 600 делегатів і гостей із 64 українських католицьких громад від Шікаго аж до Нью-Йорку і навіть з Канади. На цьому зїзді між іншими промовляв Михайло Дудра, редактор „Лемківського Дзвона“, що виходить у Нью-Йорку.

Новий український часопис п. н. „Як на долоні“ зачав виходити у Львові від початку жовтня ц. р. два рази на тиждень; редагують його О. Боднарівич й Юра Шкрумеляк, що редагував „Дзвіночок і „Нар. Справу“. Ареса: „Як на долоні“, Львів, Ринок 10.

Українського військового старшину, б. булавного У. Г. А. Михайла Хомяка засудив львівський трибунал на кару смерти, яку йому замінив на 15 літ в'язниці. Хомяка обвинувачували в убивстві поляка Лінтнера у Львові в листопаді 1918 р.

До Палестини виїхав транспорт жидів, разом 500 штук, у цьому числі 200 жидів з Галичини, а 300 з Варшави.

КОЖНИЙ ВЖЕ ЗНАЄ, що

найкращим дитячим, національним часописом є

„ДЗВІНОЧОК“

Це вчитель, приятель і товариш українських дітей. Гарно ілюстрована книжечка „Дзвіночок“ вміщує щомісяця цікаві оповідання, казочки, байки, вірші, сценки, загадки, шаради, ребусики, пісні з нотами і т. д. — Чи Твоя сестричка, братчик має „Дзвіночок“? — Кошт малий, бо всего 2 зл. виносить річна передплата. (Поодинокое число 20 гр.)

„Дзвіночок“, Львів, Косцюшка 1 а

ОБКРАЛИ КАСУ ЖИВЦЯ КРИНИЦІ.

Якісь вломники дісталися до домівки комісії живця в Криниці й вкрали комісії около 2.000 злотих.

Свій до свого — по своє. Щаслива Динівщина, що має свою українську крамницю в Динові, при вул. Косцюшка 1, якої власниками є наші громадяни: Теофіль Бак й Осип Тутький. Всі купуймо в цій крамниці та попираймо рідний промисл. Зокрема кооперативи повинні всі закупи полагоджувати в українських, а не жидівських крамницях.

Заразився ружицею. У селі Велика Ростока, біля Лабової, Йосафат Поливка, розбираючи забите поросся, хворе на ружицю, скалічився легко в палець та внаслідок цього мусів лікуватися в лікаря, щоб позбутися поросячої червінки. Вважайте люди, бо не тяжко за біду.

День української кооперації. В неділю 17. ц. м. у салі РСУК-а в його новім будинку у Львові відбулось відкриття вистави української кооперативної преси і книжки, причому провідники української кооперації скористали з вдячної нагоди, щоб представити зібраним кооперативним робітникам та численним гостям взагалі образ сучасного розвитку української кооперації, її осягів і недостач.

3 зол. за зміну обряду дитини. До польського священника Патшика в Мединичах пов. Дрогобич приніс один зі збаламучених шляхтичів зі села Криниці свою дитину до хресту. По хрещенню батько домагався 3 зол. на тій основі, що — мовляв — за кожную гр.-кат. дитину польський священник доплачує 3 зол. Ось якими засобами переводять в нас душехватство.

Зїзд дрібної шляхти. Минулої неділі відбувся у Львові зїзд „загродової“ шляхти, на який прибуло понад 2.000 учасників, на жаль майже самих українців, — користаючи з дарової їзди (80% залізничної знижки) спеціальними поїздами. На цю наскрізь регіональну імпрезу прибули нащадки дрібної шляхти з таких повітів: Турки Ліська, Сянока, Коросна, Долини, Станиславова, Коломиї, Калуша, Товмача, Надвірної, Городенки, Самбора, Рудок, Дрогобича, Городка, Перемишля та Волині. Їх привитали представники цивільної і військової влади.

Осінній урмарок у Самборі відбувся недавно, представляючи дорібок самбірського Підкарпаття в ділянці промислу, хліборобства, годівлі расової худоби, коней і до-

Кожний може забезпечитися в

„Карпатіі“

бо навіть за невисоку складку нецілого золотого місячно можна мати життєву безпеку в „Карпатіі“, Львів, Ринг ц. 38.

Пишіть за інформаціями!

машньої птиці. Ярмарок численно відвідує населення з околиць Самбора.

Зїзд москвофілів у Сяноці. В днях 31. X. і 1. XI ц. р. „общество ім. М. Качковського“ у Львові уладжує зїзд москвофілів у Сяноці в звязку з 50-літтям тамошньої філії того общества. Виділ „о-ва Качковського“ поробив заходи в міністерстві комунікації, щоб виеднати залізничні знижки для учасників зїзду та стягнути якнайбільше людей до Сянока. На зїзд приїде а-пост. адміністратор Лемківщини о. Яків Медвецький, який відправить дня 1. листопада ц. р. торжественне богослуження й панахиду за померших членів о-ва. Аранжери сподіються, що до Сянока приїде багато селян з околиці й так заманіфестують свою „силу“.

Адвокат і правний оборонець

Др. РОМАН СЕКЕЛА

урядує у Львові, при вул. Хорушени 16. П. п. у справах карних приймає кожного дня (крім неділь і свят) від 10—12 год., попол. від 3—5 год.

ЗАБОРОНЯЮТЬ УКРАЇНСЬКІ КАЛЕНДАРІ Й МОЛИТОВНИКИ.

Український католицький тижневик „Мета“ приносить вістку: Одному нашому кольпортерові на Лемківщині задержали на почті „Український Християнський Календар“ і молитовники „Благодарім Господа“. Поліціант його забрав до комісаріяту, розпечатав пакунок і заявив, що українських книжок не вільно читати(!) Коли свідомий кольпортер протестував проти цього, загрозили йому, що заплатить кару 500 злотих, якщо не відішле назад календарів...

На Рідну Школу переведено у Пельні, у громадянина Степана Гагатки добровільну збірку в квоті 4 зл.; з того зложив Андрій Польний 2 зл., Степан Гагатко 50 гр., решту по 5, 10 гр. інші гості. Цілу квоту передано на потреби Кружка „Р. Ш.“ у Сяноці, за що Старшина Кружка Р. Ш. щиро дякує.

„Приповісті Ісуса Христа“

написав о. М. Кравчук

Видавництво ЧСВВ в Жовкві Квижка 214, стор. 96.

Ціна: брош. 0.95, опр. 1.45 зл. враз з поштою,

У приступній формі подано 68 найкращих приповістей — притч Христових в хронологічному порядку з поясненнями.

НОВА КНИЖКА ПРО РИМ І СВ. ОТЦЯ!

ВІЧНЕ МІСТО

написав о. С. Ковалів
стор. 117.

Зміст: 1. По Італії, 2. Вічне Місто, 3. Св. Петро на Ватикані, 4. Столиця Папи, 5. Як живе Папа Пій XI. 6. В роковини коронації св. Отця. — Так гарної і цікавої книжки про Італію, Рим, Ватикан і Папу Римського в нашій мові ще не було. Читаючи її, здається, що ми разом з автором подорожуємо по тих далеких країнах. Майже що друга сторінка прикрашена гарною ілюстрацією. Книжка ця розбуджує любов і привязання до Христового Намісника. Кожний щирий католик Українець повинен її мати.

Ціна: брош. 1.45 зл., опр. 2.05 зл. враз з поштою.

Замовляти: ВИДАВНИЦТВО ЧСВВ. В ЖОВКВІ — Żółkiew.

Хто завинив.

Про лемківські обставини різні поголоски кружляють по світі. Хто не був і не знає добре Лемківщини, може говорити, що ця закутина українських земель найбільше відстала від життя. Але в дійсності так воно не є.

Лемки, по більшій частині є свідомі своєї народності, хоч у добрій вірі звуть себе ще деякі „руснаками“ — але це лише старі; молодь почуває себе українцями. Так зване москвофільство (або як у призовках кажуть „кацапство“) існує ще в „обществах ім. Качковського“, хоч радше по „плебаніях і попід старими, передвоєнними реверендами“, яких власники, хоч мають лице звати себе інтелігентами, однак не мають відваги закинути це штучно — московськими агентами засіяне руссофільство, яке в нічому не розминається з нанесеним православ'ям. З цих теж оглядів та окремо при невеликому подуві „американців православняків“, або як їх зовуть „гуняників“ (від свого „пророка Гунянки“) кількадесят

сил на Лемківщині перейшло на „прославию правотців“ — бо їм „не одкріліся глаза“ (або на розум — вони не бачили, що в православ'ю не знайти їм правди — доказ печатки, метрики і т. д.). Це діялось у селах, де були „руськіє“ священники. За те, де був українець душпастир, там ніхто ніде не переходив. Тому теж сьогодні свідомі українці розуміють, чим є для нас православ'я.

Не мають чистого серця такі, що пишуть „урядові“ листи, до наших українських священників в якійсь мертвій мові (це ні російська, ні лемківська) — а хай би відважився український священник звернути такого листа до Здрою з домаганням, щоб писали до нього в матірній мові — це там звали би „політикою в церкві“ та негайно такого суспендували би... Такого „апостольства“ не знайшов би другого ані лихий на світі. На його овочі не довго треба буде ждати...

Несвідський.

— 0 —

Вирізки з преси.

Львівський „Век Нови“ подає вістку, про переслідування поляків у Дансігу. Там у часі т. зв. служби праці начальники відділів зачинають перегляд словами: „Поляки й вороги краю виступити вперед“. Недавно звільнили там 10 робітників поляків за приналежність до польської організації, або посилення св.их дітей до польської школи.

„Русский Голос“, що опльовує безпереривно українське духовенство, в ч. 39 перемінюється в невинного баранчика та вилизує свої попередні гамаксойки. Дивне лише, що католицький часопис „Нова Зоря“ вважає собі за честь переговорювати з „господинами“, які стільки лиха накоїли своїми застарілими поглядами. — Бо, справді горе такій суспільності, яка на своїх верхах терпить людей без політичного розуму та без здібності витягання науки не то в чужих, але й зі своїх власних очевидних блудів. Дійсно горе!

„Чарне на бялим“ (польський тижневик) пише про гігієну на селі таке: „Вже в перших немовлячих місяцях голод не є чужий сільській дитині, її не всилі накормити груди спрацьованої, недокормленої матері. Та ледви виростуть дитині перші зубчики, плачем домагаються немовлячі уста корму й їх затикають багaboлею та юшкою. Бараболя й юшка залишаться вже майже одинокою поживою дитини безземельного й малоземельного селянина. Навіть сухий хліб і чай — це предмети роскоші... Внаслідок вогкості в хаті, поголовно шириться серед сільської дитвори: чахотка, кривуха, пошесть шкарлятини, дифтерит і черевний тиф“. А громадські гроші йдуть на різні далекі селу ціли, нема грошей для піднесення здоровельних умовин села“.

Золотой зерно.

Шугаю, шугаю, ей не ход до мойой фрайрки, бо ся напиеш, ей напиеш кирвавой палінки.

* * *

— Завіс кобу на клинці и ид звёд сивого з клина, бо ся закрутит, або си ногу очмбвхат.

— Виправив-ем юш Штефана. Ния ся сбмарь звезе и до водици зжене кониска під Гамри, до лугу.

— Лем бис ся вирячав даким, а сам похаджав сей нон богацкий пайташ; сомарйом безумом?

Пак зашли оба до хиж дашто сирбнути — отец, Миколай и найстарший син Митро. Кам лем ниньо, гамбу обтер, Митро юш ся пофаяв між говганів на шилиячину. Дакому під вигляд попискати, тарадайку розоначити, терлицев або по драницах кривулев потиркувати. Глони то ажи виз з літерками на гусаку зложили тютчанім. А шиткой без низи шибиняків.

А борше лем — Митрусю, — Митрею може бис сесе, може ноно, опалняча, кукевча, без рубчиків гачата, престо корови молбчко, пербжок, жентичку, киршину бундза, поза соненько кругленькой

поспати; нігда вам го, хобци ся на рянду розкрякав, ник го по гудзиченяти не посмагав, — а гнес Миколай — хоб би лем з торбами поглечися од хиж до хиж за прошемом окрушином. Не вигадка, лем вирутня правда.

— Змішася з отрубамі, то тя пацята зідят, — гварив Миколай свому Митрови шиловилі, кой юш кусченка пізно натякав. — Скривленої дерево не вигладиш пріст до зір, — било загчасу молбду голузку наганяти, пок ей черваці не наточат. Не забудеже нігда!

Ю. Т.

— 0 —

Величаве торжество обжинків у Сяноці.

За старанням Філії Т-ва „Сільський Господар“ і філії „Просвіти“ в Сяноці, відбулося дня 3 жовтня ц. р. величаве торжество обжинків у Сяноці. Такого торжества не бачила ще Сяницька Земля. Обжинки почалися (славно!) відправою святої Хвали Божої в супроводі хору з Улюча під диригентурою п. Романа Солтикевича, в місцевій церкві. Відтак упорядковані в трійки учасники пішли походом на площу коло Білої Гори над Сяном. Тут перед трибуною, на котрій повівали золото-блакитні прапори, перед старшиною сяницького Громадянства, в особах Др-а Василя Блавацького, голови філії „Просвіти“, Др-а В. Карановича, лікаря, Дир. Нар. Торговлі п. Масника з дружиною, мґра Бажалука, пп. Крайчика, Венгльовського Петра, Добродійки Гайдукевичевої, Куркової й других — передефілювали карні ряди під команду „Позір — у право глянть!“ Перші в поході йшли громадяни з села Карликова з вінком збіжжя, за ними Полонна, Глумча, Ялин, Костарівці, Сянічок, Улюч, Дубрівка та інші гості. По обідній перерві привітав усіх Др. Блавацький сердечними словами та подав до відома програму торжества. На це підійшли до трибуни дівчата зі серпами й хлопці з Карликова й Полонної та подали Дружині директора Народної Торговлі в Сяноці та меценасові д-рові Блавацькому вінок з збіжжя; за це одержали хліб і вино, як символ родючості нашої української землі. По віддачі вінка співав хор з Глумчи під проводом Володимира Масляка пісні: „Гуляли, гуляли...“, „ой у лузі верба“. Опісля виступив жіночий хор з Костарівців під управою Михайла Ковальського, чудово вивівши пісні: „В гаю зеленім“, „Ой зійшла зоря“. З черги самі дівчата, мав свіженькі квітки, з Ялина, під проводом Іванки Давидівної вправляли до пісні: „Ой у лузі“, „з Бережан до кадри“, „Гей там“, „І шумить і гуде“. І знову мішаний хор з Сянічка під диригентурою Петра Настина відспівав вязанку пісень: „Гей підемо до діброви“ і другі. Дальше Доріст з Глумчі під командою Марійки Побережної пописувався вправами та стяжками. По цих вправах співав наперед мужеський хор з Улюча під дир. Р. Солтикевича, про-

дукуючи пісні: „Засіяло сонце“, „Задзвенімо“, — відтак мішаний хор з Улюча відспівав: „Ой Дністре“, „Туман хвилями“; по співі затанцювали на загальну радість козачка Марійка Кончаківна й Андрійко Шуль з Королівського Вороблика, що на велике бажання зібраних повторили свій мистецький танок. Вкінці мужеський хор з Новосілець відспівав: „На

Меценас Блавацький одержує вінок від громадян з Карликова.

воді“, „Огні горять“, „Маева ніч“, „Засіяло сонце“. Гарно подуманою подякою др. Блавацького та відспіванням Національного Гімну закінчено великий цей день у житті Сяницької Землі.

Учасники мали теж нагоду оглянути гарну виставу сільських продуктів та поговорити з відпоручниками української фабрики паперців „Будучність“ у Тернополі, що пишним автотом з великим написом „Калина“ завітали на Лемківщину з пропагандою своїх виробів.

Учасник

—0—

СЛАВА СВИДОМИМ ГРОМАДЯНАМ!

П. Антін Пацканик з Пельні зібрав на пристинах 4 зол. між гістьми та зложив цю квоту в нашому Кружку, як жертву для „Рідної Школи“. П. Пацканикові та всім жертводавцям складаємо сердечну подяку.

Старшина Кружка „РШ“ у Сяноці.

Церковні брокати, борти, френдзлі, панаму і нитки Д. М. С. до вишивання фелонів і фан, ґетові фелони, фани, павуки, хрести, чаші, дзвони, прапори для Товариств і відзнаки, евангелія і прочі церковні книги, образи і образці, світло і кадило

купуйте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 43/1.

і в П склепах: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5.

ЛЕМКІВСЬКІ ПІСНІ

Ей маластівський в'арош, бодай т'ерньом [з'арос,
Ей пантнянське сел'єчко, ей б'ялоби [мест'єчко.
Ей Пантн'їчка, Пантн'їчка, округле [сел'єчко,
Ей к'єдби не Маг'ура, ей б'ялоби мест'єчко.
Ей юг'асе, юг'асе, ей д'є сут твої б'яцц.
Ей б'є ты осв'їт'яло, ей при фраїрці с'єнце.
Ей при фраїрці с'єнце, при д'ївч'атку [місячок.
Ей пл'аче юг'ас, пл'аче, та пл'аче небор'ачок.

* * *

Не б'уду, не б'уду д'рїбний б'вес к'єснв.
П'їд'у до Сян'єчка, б'уду ш'аблю н'єснв.
Не б'уду, не б'уду на кош'арі сп'ала,
Бо ся б'юю з'ради б'їл'ого шуг'ая.
Шуг'ая, шуг'ая, про т'єбе ня л'ают,
Ой н'яїб'арже вт'єди, як к'єршмі заг'рают.

* * *

Ой чер'єшня, чер'єшня, ай на чер'єшні [б'ббок.
Ой ч'єм ся не йож'єнит та дошн'янський [пар'ббок?
Ой ци с'єли не м'єе, ей ци м'уки жич'ае,
Ей ци люб'є дз'євч'атко, ей по с'єлі гляд'ае?

* * *

Ой д'їти м'єї, д'їти, ой як'єте ня об'єсл'ї!
Ой м'ав-ем к'єр'єць б'єбу, ой і т'єч'є м'ї [з'їлї.

Записав у серпні 1937. Ю. Т.

Найбільший і найдешевший український календар

„ЗОЛОТИЙ КОЛОС“

НА 1938 РІК.

вже вийшов з друку і продається ПО ЦІНІ 1.— ЗЛОТИЙ.

Чотироколірна мистецька обгортка, 200 сторін друку, багато ілюстрацій, різнородний і дуже цікавий зміст.

Дістати можна у Мужів Довіря „Народньої Справи“ і в усіх українських книгарнях. Хто замовляє і примірник, мусить додати ще 30 ґр-на пересилку. НАРОДНЯ СПРАВА, ЛЬВІВ, КОСЦЮШКА 1 а.

Поширюйте наш часопис й приєднуйте нових передплатників

Дитячі садки на Лемківщині.

Дитячі садки на Лемківщині — це ділянка, в яку вложив Кружок „Р. Ш.“ у Сяноці, як Повітовий, найбільше праці та енергії. Зокрема велику увагу звернено на березівський повіт, де рідношкільна організація є мало поширена та вимагає конечно піддержки.

Фінансові старання в ділянці дитячих садків розпочав Кружок уже з початком 1937 р. Вислід їх, у великій мірі завдяки жертвенности наших кредитових установ та деяких приватних осіб, дав змогу проєктувати більшу кількість садків та оснóвувати їх навіть по селах, які вимагали фінансової помочі. Із кооператив перше місце у жертвенности припало „Маслосоюзові“ й „Дністрові“. Не залишили нас без піддержки та поспішили з жертвами також: „Покутський Союз Кредит.“ у Коломиї, „Подільський Союз Кооп.“ у Тернополі, кооп. „Воскресення“ в Ульвівку, „Єдність“ в Олешинях „Об'єднання Українських Організацій“ і Онуфрій Сеньчик в Америці, Повітовий Виділ у Березові, Калитяк Іван, Левчицька і С-ка, Харіс, Кружок Урядників „Дністра“, Стефанівський Михайло — усі зі Львова. Усім складаємо подяку за те, що вони пам'ятали про лемківських дітей.

Організаційні старання розпочато у квітні 1937. Незалежно від письмених вказівок та інформацій — відбув Голова нашого Кружка 3-дневу поїздку по Березівщині, де підготував у відповідних селах організацію садків.

У висліді цих старань підготовлено садків: у сянiцькому повіті 13, у березівському 10, у короснянському 1, та в ряшiвському 1 — разом 25. Але не всі повітові староства поставились однаково до справи дитячих садків. Тільки староство в Сяноці прийняло до відома зголошення всіх 13 садків, та староство у Коросні — по довгих стараннях — дало дозвіл на 1 садок. Староство в Березові відмовило початково на всі садки, а по внесенні відклику дало дозвіл на 1 садок в Яблониці Руській, піддержуючи відмовне рішення відносно інших садків. За причину відмови подано, що у відносних селах будуть ведені садки з рамени Т. Ш. Л., „Кола господиень вейскіх“ та „Зв'язку праці обивательській

кобет“. Також і староство у Ряшеві дало відмову із „браку потреби такого садка.“ Відклики внесенні від усіх рішень — не є ще полагджені, мимо того, що у цій справі інтервенувала У. П. Р., Гол. Упр. „Р. Ш.“ та Голова сянiцького Кружка.

У цей спосіб пропали садки, на які Кружок звертав найбільшу увагу, а саме на терені березівського повіту в селах: Улюч, Володж, Іздебки, Глудно, Вара, Поруби, Селіська, Лубне та Гута; на області ряшiвського повіту: у Бонарiвці. — Подання на всі садки, за виїмком Бонарiвки вносив Кружок „Р. Ш.“ у Сяноці як Повітовий та він робив усі заходи, щоб удержати дозвіл.

Дитячий садок у Добрій Шляхоцькій

КУРС ДЛЯ ПРОВІДНИЦЬ

З огляду на велику кількість проєктованих садків — рішив Кружок і в 1937 р. зорганізувати, як і минулого року курс для провідниць садків. Цей курс зорганізовано при садку в Сяноці, що тривав від 22. 6. — 30. 6 1937. Взяли у ньому участь майже всі провідниці будучих садків так ті, що мали вести уперше, як теж і провідниці, котрі відбули вже курс минулого року, або скоріше. Курс обіймав: практику в садку в Сяноці за доглядом і вказівками провідниці курсу та теоретичні виклади з ділянки ведення садка, адміністрації та гігієни садка. Викладали: провідниця курсу п. Іванна Гришко зі Львова, др. Володимир Каранович, лікар у Сяноці та Голова Кружка др. Степан Ванчицький, адвокат у Сяноці. П. Гришко зуміла зеднати собі всіх курсанток, які радо відвідували курс, ділилися своїми вражіннями та практичними відомостями й в цей спосіб набували фахового знання. Курс приніс велику користь усім курсанткам.

САДОК У СЯНОЦІ

тривав від 22/6 до 22/8 1937. Дітей вписаних 29, ходило правильно о-коло 19. Приміщення: домівка місцевої читальні „Просвіти“. Доживлювання два рази денно, друге снідання, т. є солоджена кава, молоко або какао з булкою та підвечірок. Садок устроїв на закінчення, дня 22/8 1937 „Дитяче Свято“ з деклямаціями та пописами дітей. Провідниця садка п. Анна Сірівна. Садок у Сяноці у 1937 р. — дуже цінне явище з огляду на те, що послидній садок зорганізований був тут перед 3-ма роками. Тому садок цей мимо невеликої кількості дітей сповнив своє завдання.

САДОК У ДУБРІВЦІ РУСЬКІЙ

тривав від 3/7 до 8/8 1937, приміщений в домівці місцевої читальні „Просвіти“. Дітей вписаних було 52, приходило правильно 46. На доживлювання складалися другі снідання й підвечірок. Святочне закінчення садка відбулося у дні 8/8 1937. обіймаючи виставку, деклямації, співи й забави в салі та на вільному воздуху. Провідницею садка була п. Ліда Ванчицька. Садок відвідав повітовий лікар, др. До-рош з відпоручницею Повітового Комітету Опіки над дітьми. Садок у Дубрівці Руській це вже традиційна інституція, бо він організований там вже від кількох літ. Число дітей в порівнанні зі станом з попереднього року — більше.

САДОК У КОСТАРІВЦЯХ

тривав від 1/7 до 15/8 1937, та був приміщений у місцевій вселюдній школі, на що Округ. Інспекторат у Сяноці дав свою згоду. Дітей вписалося 37, ходило 30. Діти приносили зі собою друге снідання та підвечірок, переважно молоко, хліб та овочі. З імпрез відбулася 1, а саме: „День матері“ на закінчення садка в дні 15/8 1937 з виставою, співами й деклямаціями. Провідницею садка була п. Олена Клішiвна. Садок у Костарівцях — це велика новина, бо зорганізований там перший раз, мав великий успіх при сердечній, жертвенній помочі місцевої інтелігенції та селян.

**Вирівняйте передплату та при-
шлайте належитість за книжки!**

САДОК У МОРОХОВІ

тривав від 1/7 до 29/8 1937, приміщений був у власній домівці Кружка „Р. Ш.“ З 45 вписаних дітей ходило правильно 36. Діти приносили собі до садка на друге снідання й підвечірок хліб та молоко. Садок уладив два пописи, а саме: „День матері“ дня 8/8 1937, зложений з 14 точок та кінцевий попис дня 29/8 1937 з 10 точками. На пописах були не тільки родичі дітей, але й багато гостей з Мокрого, Чашина й Долини. Провідниця садка п. Анна Чабанівна.

САДОК У СЕМУШОВІЙ

тривав від 2/7 до 28/8 1937, приміщення: домівка місцевої читальні. Дітей вписалося 40 і всі вони точно ходили. Доживлювання обіймало друге снідання (кава - булки) і підвечірок (молоко - булки). Садок уладив „Свято матері“, яке відбулося на закінчення, дня 28/8 1937. На святі було присутних около 150 людей. Провідницею садка була п. Марія Сікора. — Садок у Семушовій в 1937 р. — це перший садок у селі. З огляду на свідомість села й активність провідниці — садок виправ вповні вдовольно.

САДОК В ЯЛИНІ

тривав від 3/7 до 31/8 1937, був приміщений в домівці місцевої кооперативи. Дітей вписаних було 38, пересічно приходило до садка около 25, а під кінець з огляду на непогоду ще менше число. У садку діставали діти друге снідання та підвечірок. На закінчення садка відбувся попис: „Свято матері“ з програмою, яка обіймала співи, збірні та індивідуальні деклямації й інсценізації. Садок у Ялинці зорганізовано перший раз. Провідницею садка була п. Іванна Давидівна.

САДОК У СЯНІЧКУ

тривав від 1/7 до 15/8 1937, приміщений був в домівці громадського дому. Дітей ходило пересічно 20—22, а вписаних було 25. До садка приходили часом діти місцевих „руських“. Діти приносили зі собою друге снідання й підвечірок (переважно хліб і молоко), а крім цього діставали два рази в тиждень снідання по булці. Дитячий попис відбувся в дні 15/8 1937. Це було „Свято матері“ — отримане із закінченням садка. У програму ввійшло 28 точок. Крім цього в дні 8/8 1937 уладжено для родичів садка „чайний вечір“, який причинився до по-

Дитячий садок у Сянїчку

ширення ідеї дитячих садків серед родичів. У сянїчку садок вівся перший раз. Провідниця п. Олена Крупа.

САДОК У ГЛОМЧІ

тривав від 2/7 до 28/8 1937, приміщення в домівці місцевої читальні „Просвіти“. Усіх дітей було вписаних 42, приходило пересічно 36. Було багато більше дівчат як хлопців. У садку діставали діти на друге снідання молоко з булками. Садок дав два пописи, перший 19/8 1937, а другий 28/8 1937. На програму обох пописів зложилися поодинокі та збірні деклямації, співи, забави та вправи. На другому пописі було багато позамісцевих гостей. У Гломчі садок був зорганізований перший раз. Провідниця п. Марія Побережна.

Дитячий садок у Гломчі

САДОК У НОВОСІЛЦЯХ

тривав від 3/7 до 12/8 1937, разом 5 тижнів, приміщений в домівці місцевої читальні „Просвіти“. Дітей приходило до садка від 38 до 42, а вписаних було 45. Доживлювання відбувалося в цей спосіб, що діти приносили собі друге снідання й підвечірок, а раз у тиждень діставали в садку булки. Садок відвідав повітовий лікар др. Дорош з відпоручницею Повітового Комітету Опіки над дітьми й Повітового Комітету для позашкільної освіти. Попис дітей відбувся 12/8 1937 на „Святі матері“. Багата програма, виконана малими дітьми викликала

радість у присутних родичів і гостей. Провідниця садка п. Анна Пелеш.

САДОК У ЗАВАДЦІ РИМАНІВСЬКІЙ „НА АБРАМОВІЙ“

тривав від 2/7 до 29/8 1937, приміщений був за дозволом Шкільного Інспекторату в Сяноці — у домівці вселюдної школи. Дітей записалося 29, з того приходило 25. Доживлювання обіймало друге снідання, яке діти приносили зі собою. При співучасті садка уладжено дві імпрези, а саме два фестини з дитячими пописами, перший у дні 8/8 1937, другий 29/8 1937. Пописи дітей на обох фестинах загально по-добалися. Садок у Завадці Риманівській — це перший садок у тій околиці. Провідниця садка п. Павлина Фединяк мала зразу багато труднощів при організації садка, але всі труднощі поборолала та віднесла великий успіх.

ЧИТАЙТЕ Й НА ВУС МОТАЙТЕ.

Московська „Піонерская Правда“ описує з захопленням, як то 14-літній хлопчина доніс на свого батька, що він — контрреволюціонер (певно він молився — зам. наша). На запит судді донощик заявив: „Це не мій батько. Це ворог народу. Велика советська земля — ось мій батько“.

Цей же часопис повідомляє, що советська влада нагородила „зразкового“ сина: хлопцеві дали дарований побут на вакаційних оселях в обозі „червоних піонерів“. Чи треба до того щось додавати?

Пильно читайте ці рядки та стережіться таких, що йдуть до вас зі „звонами“ й такими газетами, як „Русская Земля“, „Карпатское Слово“ та „Знамя России“, щоб ви колись гірко не жалували, що не слухали нашої перестороги.

Або ще такий образочок. Перед судом у Смоленську подав советський (большевик) громадянин Шукайло як причину до розводу те, що „його жінка ходить до церкви“, тому він з нею не хоче жити. Місцевий безбожницький суд дозволив на розвід.

І найменшими ошадностями
в ПРОМ-БАНКУ
Львів, ул. Гродзіцьких 1. п. II.
розбудуйте рідний промисл.

Юліян Тарнович.

Історичний словник Лемківщини.

Пакошівка, донедавна чисто українське село, віддалене 4 км. від своєї української, греко-католицької парохії в Ялині. Про Пакошівку довідуємося з городських судових актів (АГЗ XI. 1349), що вона була в 1441 році власністю трьох братів українців: Івана, Пакоша й Томка. Другий акт (АГЗ XI. 1645) каже, що Пакош записав 4. лютого 1441 року своєї межі Маргареті половину Пакошівки та обох Лялинів (Руського й Німецького Лялина). Відтак третій акт (АГЗ XI. 130) згадує про зложення 10 марок „закладу“ в справі Пакоша з Пакошівки в 1425 році, врешті четвертий акт (АГЗ XI. 581) згадує про Томка з Пакошівки, який виступав у 2. XI 1433 року перед сяніцьким судом як свідок. З Пакошівки родом наш український Єпископ, Ексц. Кир Йосафат Коциловський, перемиський, самбірський і сяніцький Єпископ.

Палениця, присілок Жегестова.

Пантна, українське дочерне, віддалене 2 км. село від своєї української греко-католицької парохії в Маластові, з українською греко-католицькою церквою Преподобної Матери Параскевії, мурованою в 1916 році; віддалене понад 10 км. від Горлиць.

Пасвіська, український присілок, віддалений 3 км. від своєї парохії в Одреховій, розбудований на рівнині, над правою стороною ріки Вислока; до Сянока 23 км., до Риманова 8 км. На пасвіських полях, недалеко Одрехової був у 1926—1930 р. великий тартак, який згорів з підпалу, а машини перевезли до Мошанця, де побудували новий тартак.

Пельня, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Івана Богослова, збудованою в 1805 році, віддалене 12 км. від Сянока, 3 км. від залізниці в Новосільцях—Гневош; відоме село в XIII. сторіччі.

Перегонина, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Великомученика Димитрія, збудованою в 1902 році; дочерне своєї парохії в Борнім (4¹/₂ км.), коло Горлиць, поселене в XVI. сторіччі.

Перегримка, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Архангела Михаїла, збудованою в 1870 році; віддалене 18 км. від Ясла, 6 км. від Змигороду; поселене в XV. сторіччі. (Гляди: „Наш Лемко“ ч. 1 (49) 1936).

Пересітниця, польське село віддалене 6 км. від Іздебок біля Березова; завдячує свої зміни Кат. Ваповській (як Обарим, Невістка й другі); відоме вже в 1392 році.

Перунка, українське дочерне, віддалене 2 км. село від своєї парохії в Чирній, з українською греко-католицькою церквою святих Безсребренників Косми й Даміяна, збудованою в 1798 році; поселене ще в княжих часах. До Грибова 23 км.

Петрова Воля, мішане село, приналежне до української парохії в Ріпнику (15 км.) біля Коросна.

Північна, стара ліщича оселя, відома вже в XIV. сторіччі, побудована на лівому березі Попраду, біля чесько-словацького кордону, що у стіп Північної, в напрямі до Сухої Долини й далше у стіп Щавниці скручує та провадить на захід. При-

родні, лікувальні мінеральні джерела в Північній багаті в залізошавову воду, окремо на терені Північної обильні боровинні поклади. Біля Північної чудові терени для рибаків (пструги) у філях Попраду. З Північної до Санча 23 км., до Жегестова 17 км., до Криниці 28 км.

Писарівка, сполыщене село коло Сянока (14 км.). (Писаровце).

Побідно, як Писарівка; до 1830 року стояла в цьому селі українська греко-католицька церква Возн. Чесного Господнього Хреста; як вона згоріла побідняки перейшли на латинський обряд. (Кодекс Дипл. Мп. III. ч. 741).

Поворозник, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Апостола Якова, збудованою в 1612 році; віддалене 43 км. від Нового Санча, 3 км. від Криниці; відоме вже в XV. сторіччі.

Половці, мішане село, приналежне до української парохії в Сянічку (Прусівку), віддалене від Сянока 4¹/₂ км.; відоме вже в XIV. сторіччі (АГЗ XI. 1908).

Полонна, українське село з українською греко-католицькою церквою Покрови Пресвятої Богородиці, мурованою в 1790 році; віддалене 8 км. від місточка Буківська, 23 км. від Сянока; відоме вже в XIV. сторіччі.

Полави, українське село, розбудоване над берегами потічка Полавки, або Климчове, з українською греко-католицькою церквою Сошествія святого Духа, побудованою в 1831 році; відоме в XV. сторіччі.

Поляна, польське село біля Коросна.

Поляни, українське дочерне село, приналежне до парохії в Бересті, з українською греко-католицькою церквою святого Архангела Михаїла, побудованою в 1820 році; віддалене 17 км. від Грибова. Для відрізнення прозвані: Поляни Грибівські.

Поляни Мишівські, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Івана Золотоустого, мурованою в 1914 році; віддалене 16 км. від Дуклі, 6¹/₂ км. від Крапної, 35 км. Коросна. (Села на Лемківщині, прозвані „Полянами“ вказують на своє положення в сусідстві лісів, що більше цікаве, ніде на просторі давньої Галичини не бачимо стільки українських осель, котрих назвища звязані лісом, що саме бачимо між Сяном і Вислокою).

Поляни Суровичні, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Архангела Михаїла, збудованою в 1728 році; побудоване обабіч річки Полянчика; поселене в XIV. сторіччі; до Сянока 45 км., до Риманова 22 км. (Гляди „Наш Лемко“ ч. 4 (76) 1937 рік).

Попелі, український присілок парохії Юрівні коло Сянока, відомий вже в 1472 році (АГЗ XVI. 892).

Поремба Мала, польське село, віддалене 9 км. від Нового Санча.

Поруби (коло Боська в Сяніччині), присілок, поселений на двірських полях.

Поруби (коло Селиськ у Березівщині, гляди: Ф. Коковський: Східніми межами Лемківщини, Львів 1937).

Пораж, польське село коло Загір'я, відоме з 1383 року; поселене над долиньною Ославою.

Далі буде.

Господарська сторінка.

ЗАКЛАДАЙМО ГОРОДИ.

Коли глянемо по нашій Лемківщині, а переважно по більше гірських селах, то відразу нам в око впадає, що близько хат є тьмятенна сіножатей та ріжних нежитків. З тих сіножатей є дуже малий відсоток добрих та поплатних, а решта сіножатей це самі мокляки, що з них майже ніякої користі нема.

Мусить у нас згинуті на все те поняття, що мовляв у горах нічого не вродиться, бо знаємо, що на світі є багато гірських країн. Як приміром у Швейцарії там більші гори, а по мимо того швейцарці піднесли свою господарку до високої культури, та доправили до ліпших умовин і своє особисте життя. Наші села є положені понад гірськими річками та потоками, де вода з покоївку наносила багато намулу і там може вдавлятися дуже добре городовина. На город треба вибирати місце виставлене до полудня, до полудневого сходу або до полудневого заходу. Також треба дивитися, щоб це було близько хати та недалеко води, бо вода в городництві дуже важно, головно підчас довготривалих посух. Для нашого господаря вистарчить 200 м² (двіста квадратних метрів) городець. Коли ми вже вибрали відповідне місце, землю виорюємо глибоко, щонайменше на 30 см. Відтак треба зробити відповідну огорожу. На зиму треба сильно згноїти землю, даючи 12 кг. гною на 1 м², який прикладаємо.

Город треба гноїти що третій рік, найкраще гноїти кожного року по одній третій часті. Перший рік по гної садимо вчасну капусту, огірки, вчасну бараболу, й кукурудзу. В другому році садимо всі кореневі рослини: як моркву, буряки, петрушку, цибулю, салери і т. п. В третьому році підуть всі стручкові: фасоля, горох, біб і т.

п. Коли ми город заложили й дуже глибоко зорали, то в свіжині треба садити лише капусту, бараболу й помідори, а в дальших роках садимо так як було згадано повище. Теж нехаймо часу, лише зараз ще цієї осені берімся до вироблення площі, де на весні засадимо вчасну городовину. Отже до праці браття, бо лише праця єдина з недолі нас вирве.

В. Хомко.

ПЕРЕМІНОЮ СМІТТЯ В ЦІННИЙ НАВІЗ.

Нема сіна на наших сіножаттях, нема гарної городовини в наших городах, а тимчасом великі купи сміття по наших обійстях, всіляких рослинних відпадків і бурянів по наших полях та лісах марнується. Якщо ми це все склали би десь в затіненім місці на купу, там сипали відпадки з кухні, зішкробане вапно зі стін (котре сиплемо на обірнику, хоч це обірникові шкодить, бо вапно лучиться з квасами обірнику, а тим самим викидає азот, котрий в формі амоняку уходить в повітря), саджу, болото з ровів та зливали гноївкою, — малиб. по прегниттю, дорогий навіз, так званий „компост“, без якого прямо не можна провадити поплатного городництва, та котрий дає багато більші врожаї на сіножаттях. Для порівняння вартостей компосту з іншими погноями, хай послужить цей досвід переведений на сіножаттях:

1 гектар сіножати без погноювання дав 25.6 сотнарів сіна;

1 га сіножати, на котрий висіяно томасину та сіль потасову, дав 30.8 сотн. сіна;

1 га сіножати згноєної томасиною, потас. солею та салітрою, дав 30.9 сотн. сіна;

1 га сіножати згноєної томасиною, потас. солею та компостом, дав 34.0 сотн. сіна.

З того бачимо, що на сіножати так добре не ділає навіть дорога салітра, як компост, котрий можемо самі собі зі сміття приготувати.

Тому будемо мати більше сіна та кращу цибулю тоді, коли зберемо сміття та приготуємо з його добрий навіз. Зробіть це ще тої осені!

М. Р.

Передплатники в Америці й Канаді

прислайте передплату на адресу „Наш Лемко“, Львів, ул. Новий Світ, 22.

ГАРНИЙ ПРИМІР.

Дня 30. м. м. відбулося в Полянах, кораняньського повіту, весілля Гриця Тишка з Розалією Савинівної; з нагоди цього весільні гості зложили добровільно 2 зл. як жертву для „Рідної Школи“. Це перша весільна жертва в нашій селі на народню ціль. Честь таким гостям. Їх слідами повинні піти всі українські громадяни.

Молодим бажаємо на новій дорозі життя многих літ, опромієних здоров'ям, згодою, любов'ю та щастям; щоб Вони жили на славу Божу й своєму українському Народові. Жертводавцям Боже помагай!

Гість.

ЯК ВИГУБЛЮВАТИ ЩУРІВ.

Щур, це погане сотворіння, що спричинює страшні шкоди в майні господаря, крім матеріального спустошення наносить у господарські будинки повно бруду, нечистоти й різних заразків. Найгірші заразки черевного тифу, червінки, сухіт, різних струпів і боляків переносить щур з каналів, виходків, смітників у комору, де журує, в стайню, де під долівкою виводяться малі щури та відсіля зараза шириться по хаті й цілому обійстю. А треба пам'ятати, що одна пара щурів упродовж одного року виводить до 860 штук нових щурів, які відтак безпощадно зажають молоді крілята, домашню птицю, зерно, солому та що лише попаде. Що гірше домашні коти, пси, лапки вигублюють лише малий відсоток тих страшних шкідників. Також й хемічні середники, як фосфор, стрихніна, аршенік, морська цибуля, лише частинно витроюють щурів, так сказати — одноразово, бо живі щури на вид потроєних щурів цілими місяцями не хочуть жертви не то затронеого хліба, але хоч би трохи скропленого водню. Тому одиницею і найкращим середником до винищення щурів є метода д-ра Багра при допомозі ратини й ратинини, яка виклює у щурів помір-епідемію так, що по кількарізовім приміненні всі щурі виадихають. За вказівками і способом винищення щурів і мишей пишуть до однієї фірми „С Е Р О В А К“ у Львові, вул. Сенаторська 5., яка висилає на бажання інформациі та відповідні середники - ратину й ратинину на щурів і мишину на поліві миші.

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Павло Коцюба з Тереччі: часопис, який ми для Вас посилали, вертався з допискою „не пржиймує“ — тому ми більше не посилали. Тепер шлемо дальше. Привіт.

Вп. Передплатники в Ростоці В.: всі рекламовані числа вдруге вислано, адреси на „Золотий Колос“ ми передали, чи вишлють, за це ми не відповідаємо. Шлемо Вам усім братній привіт.

Вп. Передплатник у Фльоринці: прохаємо вислати нам знимку Вашої церкви. Гарзд.

Вп. Михайло Черпиляк зі Семушевої: 2. 9. п. р. одержали ми розр. пер. 2 зол. до кінця 1937. Привіт.

Хто має знимку церкви в Одреховій, Новосільцях Гневош, Сянїчку, Устю Руськім, прохаємо нам позичити; по використанні з подякою звернемо. Редакція.

Проти РОЖИЩ безрог треба щепити безрогн сировицею і щіплиною.

Щурі нищить РАТИНА.

Пільні миши нищить МИШІНА.

„С Е Р О В А К“

Сп. з О. В.

Львів, вул. Сенаторська ч. 5.

Тел. 201-07.

Перепроваджує відшурення. На бажання інформації.

ЛОСЕ КОЛО КРИНИЦІ.

(Докінчення).

Панам захотілося ще й дарованого робітника. А що вони від тих часів стали приходити до щораз то більшого впливу на біг державних справ, так, що з часом і король проти магнатів ставав безсильний, то вони на своїх соймах в 1490, 1505 і 1520 рр. поухвалювали собі не тільки беззастережну власність до наділеної їм землі, але й до її мешканців. І так став хлоп і його рідна земля беззастережною власністю пана - магната, що мусіли на нього даром працювати, щоб він мав що збувати та з чого по „шляхецьку“ жити.

До того, щоб удержати хлопа в сильних шорах, мало їм ще було до того гайдуків, тому вони стали завважених своїх підлизайків наділювати солтиствами даром, або за невеличку заплату. А за це завданням тодішних солтисів було пильнувати, щоб хлоп наложений на нього „повинношчи“ виповнював як слід. Часами, як показувала життєва практика, такий давний солтис впроваджував свого пана на кітчий верх.

Але в більшості, як собі хлоп вмовить у себе, що він пан, то стає гірший, як його пан.

Тепер вертаймо до Лося. Безпечно, що тодішні лосяни як неписьменні й несвітоглядні люди стільки світа мали, що: молитися, гуляти, пити, множитися, но і тяжко, а не поплатно напрацюватися. Про суспільне — повне - користи, бравури, чару, краси та слави — життя їм ще тоді й не снилося.

Доперва перед війною мешканець й уродженець Лося Йосиф Гамбаль зрозумів мову рідної землі та на кожному місці у вільних своїх хвилинах поров залежаний лосянський лан, орав лосянську весняну ріллю.

Деякі лосяни, зірвавшись тоді з просоння, станули на неправильний шлях і заложили в Лося читальню Качковського, в якій — треба признати — вели досить оживлену, але тільки русско - православу діяль-

ність. Найдіяльнішим з поміж них був Сивер Тебашович, котрий так перенявся тою русско-православною ідеєю, що на тому тлі попсулося йому в голові. Від того часу і читальня стала упадати, а в часі війни зістала закрита.

По війні лосяни заложили й стали вести „Аматорський Гурток“. Опісля відкрили читальню „Просвіти“, яка почала сіяти здорове, рідне, суспільне зерно на приготовлену Йосифом Гамбалем лосянську ниву.

Заложивши читальню заложили й українську кооперативу „Любов“ та стали приготуватися до будови свого „Народного Дому“. Школу вже перед тим в 1924 р. своїм коштом побудували, бо до того часу мусіли посилати своїх дітей до школи в Новій Веси. Деревляну церкву св. Архистратига Михаїла, до якої доїздав і доїздає кожночасний священник з Нової Веси, куди Лосе в справах Божих належить, побудували собі лосяни в 1826 р.

З купном площі під „Народний Дім“ і згромадженням будівельного матеріялу справилися лосяни по лемківськи. За те з дозволом на його будову „воловодилися“ не коротко і ні руш — було його одержати.

Читальню „Просвіти“ „во дни они“ лосянам розвязано. Рекурсивного не ломогли. Не помоли лосянам спротиви проти „лемківських букварів“. Про те лосяни вчать своїх дітей, поза школою, зо своїх рідних букварів. Незабувають та, кож, уряджувати хорові виступи то що. Не бракує лосянам в їх суспільному житті й своїх — та, що тих караконів по наших селах усюди не бракує то лишимо сю джуму в спокою — може і вона ще колись прочуняє.

В 1877 р. числило Лосе 284 мешканців, а тепер числить 324 гр. католиків — українців замешкалих в 45 хатах. Латинників і жидів у селі не було й немає. Прізвища теперішніх мешканців Лося є: Хованець, Кевальчик, Мирна, Хрущ, Крися, Тарас, Сташчак, Вархоляк, Пеляк, Ревак, Хиляк, Прокопчак, Талпаш, Гопей, Гамбаль, Королівський, Жук, Горель, Кобаний, Лабівський, Підгірський, Піх, Вітяк і Вахна. А свої верхівя і ниви зо сходу лосяни зовуть: Кучера (верх пороснений смерековим і березовим лісом), Паланок, Угляряня (ліс), Кітчий Замок (верх), Шопя, Будівка (поляни), Чершля, Корнутки та Вишня, а з заходу: Дрегоманка, Суха Долина, Жбирівка, Нові Помірки, Баня, Чер-

тіж, Велика Долина, Скальне та Гаврилів верх.

Серединою села пливе річка, звана від села Лосянкою. Вона за Глибоким, у Новій Веси, зливається з рікою Каменницею, до неї в Лося вливаються потоки — зо сходу: Ванів, Теклин і Драчівський, з заходу: Филів та Єгомосців.

Цю річку Лосянку запрягли лосяни до млина й тартаку, щоб їм різала на їх потреби дерево. А тимчасом ся річка має досить сили, щоб послужити лосянам не тільки до їх потреб, але і поза їх вікно. А як раз добре складається, бо ще на тім тартаку пейзаий не господарить. Теперішня ситуація, по словах самих лосянів висказана коротко: Живемо.

Радіємо з того та мандруємо далше. Моглиб ми так само як з Ростоки до Лосього, піти з Лосього до Уприня, але нас тягне заглянути до Нової Веси. Тому тих півтора кілометра з Лося до Нової Веси, через Глибоке, духом перескакуємо та ми вже в Новій Веси.

З АМЕРИКАНСЬКИХ ЛИСТІВ.

Старі Лемки переказали,
Вчені в рукописах записали,
Що „Наш Лемко“ прийде на світ:
„Він вас буде научати,
Як взаїмно працювати,
Щоб не нищити молодий цвіт!“
Як він тільки появився,
В цілім світі зголосився:
Що прийде й до ваших хат.
Як хочете його мати,
Три!.. золоті передплати,
На цілий рік; від перших дат!

Ішов я горами, долами, поміж Карпатами. Цілу Лемківщину, що два тижні зійшов. Сивенького дідуся я стався питати: Що нового чути, як прожила мати? Розказав дідусь за гори Карпати, історії своєї століт. Списав я її, до книжки своєї, понесу правнукам у світ. Що правнуки роблять в далекому світі, полину я до них, щоби відвідати.

Чужими краями біжу я загоном; не спинюють мене, ні ліси, ні гори, ані філії морські, що пливуть з розгоном. Я входжу до хати у новому світі, щоби передати поклін і привіти! Нехай прочитають за лемківське горе, за нужду, страждання, що їх рідні брати, до них — Лемків пишуть! Помочі! благання!.. На учнів, газету, просвіту й книжок видання!

Степан А. Пельц з Нью Йорку.

Коли у Вашій хаті хтось курить
те зверніть йому увагу, що кожний
український курець вживає тільки

ТУТОК І ПАПЕРЦІВ

„КАЛИНА“

з української кооперативної
фабрики „Будучність“
в Тернополі

1000 нових покупців

знаменитої пасти

ЕЛЕГАНТ

дасть працю

1-му безробітному, що є Вашим братом!

**Купуйте тільки
найкращі шевські кілки
Д Е Н Д Р А**

фабрика
у
Львові

вул.
Потоцького
ч. 85 а.

ЩАВНИК БІЛЯ МУШИНИ.

Не давно відбувся в цьому селі день так званої „русской культури“, в якому брало аж (!) десять родин участь, а понад 100 родин зо Щавника й Милика байдуже приглядалося цій дивовижі. Були там „господинове“ з Криниці (а як же!) з „госпожами“ Яновицькими, Трохановським і т. п. „маскалями“. Багато там було бесіди про різні справи, але, коли Станьчак „русначок“ у присутності Трохановського начав остро атакувати „лемковській буквар“, ця частина „культури“ найбільше видцям подобалась - „поцтиві русначата“ вперед видумали дивовижу-буквар, тепер випікають собі ним очі. Лише так даліше „господинове руснаки“. — Пок не збудуєте нового Талергофу!

СОЛОТВИНИ БІЛЯ КРИНИЦІ

На межі між селом Солотвини й Криниця стоїть від непамятних часів придорожній хрест. Іде людина до міста, або вертає, побачить святий хрест — набожно здійме шапку з голови та зітхає до Господа — щоб Він дав силу, міць витерпіти біди, та манджає даліше. Нікому цей хрест не стояв на заваді. Але, як жид побудував собі відлю на т. зв. Каповні, де цей хрест стоїть, домагався від одного газди, що від його купив поле під будову своєї віллі, щоб він розібрав і спрятав собі, де хоче цей хрест. Навіть о. Медвецький змішався в цю несвою справу та й він видав наказ усунення цього хреста, хоч власник цієї парцелі, де стоїть хрест, найвиразніше виказався посвідкою правної власности. Ой не добре буде, як даліше так буде — лиш у большеві насліпо видають прикази...

РИМАНІВ - СТАЦІЯ

На залізничному дворці в Риманові (Вороблику Шляхоцькім) наводяться стирти будівельного дерева, привезеного з усіх сторін Риманівського Бескиду. Жидівська рука рубає безпощадно рештки

карпатських лісів і зрубане дерево висилає в світ. Це така „плянова“ лісова господарка. Та найбільчійше в цьому, що вороблицькі „русначата“, вислуговуючись жидам, не шанують своїх свят і неділь. Ану, підіть у суботу на двірець, як там тихо, ані одного жида й робітника не побачите. Але в наше свято робота йде, як у фабриці за марних кілька грошів. І хочете, щоб Господь благословив таку працю?! Опамятайтеся, щоб не жалували; такими грішми не збагатієш!

РЕПЕДЬ КОЛО КОМАНЧІ.

На весіллі господаря Т. Гаргая в Репеді побилися „шпіритайчаники“ так сильно, що Салашина, який зачав бійку, ледви живого відвезли до лічниці в Сяноці. Ні, репедяни в денатураті не знайдете чести, ані розради! Так добре вам живеться, що ножами розплачете свої глупі порахунки? Коли вибудеться цих монгольських навичок? А ви старші газди, чого даєте дозвіл на гулянину, як бачите, що молодикам з чубів куриться?! Ще вас біда не навчила розуму?!

Чи Ви пробували вже

„ПРАЖІНЬ“

Якщо ні

то купіть сейчас і спробуйте, бо це дуже смачна і здорова кава для дітей і для старших!

Вирабляє коол. фабрика домішок до кави

„Суспільний Промисл“

Львів — Богданівка ч. 30.

„Новий Час“ (ч. 229) пише про Закарпатський Всепросвітянський Зїзд. Досягнення закарпатської „Просвіти“ виказує 234 читалень, 13 філій, 20 тисяч членів, 143 аматор. гуртків, 80 хорів, 16 оркестр. На сторожі національного просвітянського духа стоять на Закарпатті цілі збиті лави народніх діячів, що їх найбільше маємо тут з рядів молодого вчителства. Другою важною запорукою ідеологічної чистоти „Просвіти“ є духове переродження закарпатського селянства, яке з повним почуттям національної єдності почуває себе українцями та перед нічим не вгнеться, щоб здобути собі належні права.

ПОСМІЙТЕСЯ КУЦЬОК

— Сусідо, а не виділи ви моєї кобили?
— Та видів.
— А де вона пішла?
— Та коли я її не питався.

Не вільно нам забувати,
що всілякі

ЦУКОРКИ
ШОКОЛЯДИ
Й СОЛОДКЕ
ПЕЧИВО

купуємо тільки з правдиво
української фабрики

„ФОРТУНА НОВА“

Електрика на селі.

Панок з міста: Чи є в вашім селі електричне світло?

Селянин: Є, прошу пана, але тільки від лискавки.

Микола Лисенко, батько української музики, вид. Дешева Книжка, ч. 18—19, Рік III, Ціна 20 гр.

Атлант зєдинення, Митрополит Й. В. Рутський, ювілейна збірка у тристаїтти смерті 1637—1937. Перемишль 1937. Вид. Науч. Т-ва Богословів Українсько-Католицької Духовної Семінарії, Стор. 72, ф. 23x15, ціна 1 зл.

Єронім Анонім: „ЛИХО НА СВІТІ“. Вид. „Нашого Лемка“, ціна 40 гр.

Остап Мисевич: УКРАЇНСЬКІЙ ВЕСІЛЬНИЙ ОБРЯД У БОЙКІВЩИНІ, Бібліотека Лемківщини, ч. 6. Львів 1937, ціна 1.10 зл. Замовляти в Адм. „Нашого Лемка“.

Інж. А. Палій: ДО ЯКИХ ВИСЛІДІВ МОЖЕ довести „наукове“ орудування статистикою? Львів 1937. (Коротка відповідь польським „ученим“ на питання: Якими шляхами треба прямувати до власного добробуту?)

Ваша хатня обстановка, одяг, постіль, білля, господарські знаряддя, худоба, коні мають для Вас більшу вартість, як самі будинки. Чомуж не обезпечите цього майна від огню

в Товаристві Взаїмних Обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, ул. Руська ч. 20.

Вп. Михайло Цап, Загупинь: згода з рахунком. Щиро здоровимо.

ЦЕНТРОСОЮЗ

поручає
сільським господарствам солідні

машини
штучні погної
і всіляке сільсько-господарське приладдя